

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 155/2012-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. októbra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészáros a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť Ing. M. K., B., zastúpeného advokátkou JUDr. A. Š., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 140/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 140/2009 p o r u š i l základné právo Ing. M. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo, aby sa jeho vec prejedнала v primeranej lehote, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Piešťany vo veci vedenej pod sp. zn. 3 C 140/2009 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Ing. M. K. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. M. K. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,60 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a šesťdesiat centov), ktorú je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. A. Š., Advokátska kancelária, B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 155/2012-16 z 31. mája 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 140/2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 12. februára 2009 podal na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhal, aby mu žalovaný v 1. rade Ing. J. Š. a žalovaná v 2. rade J. Š. spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 3 319,39 € a nahradili trovy konania. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 Ro 31/2009.

Dňa 5. marca 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa na zosúladienie petitu žaloby s výrokom doručeného vzoru platobného rozkazu v časti trov konania. Sťažovateľ opravil petit žaloby v časti o náhrade trov konania podaním, ktoré bolo doručené okresnému súdu 20. marca 2009.

Okresný súd platobným rozkazom 23. marca 2009 vyhovel žalobe v celom rozsahu. Proti tomuto platobnému rozkazu podali žalovaní v 1. a 2. rade odpor. Vec bola ďalej vedená pod sp. zn. 3 C 140/2009.

Dňa 5. júna 2009 vyzval okresný súd sťažovateľa, aby sa vyjadril k odporu žalovaných. Sťažovateľ sa k odporu žalovaných vyjadril podaním, ktoré bolo doručené okresnému súdu 29. júla 2009.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol:

«Pretože okresný súd vo veci doposiaľ nenariadil pojednávanie a podľa všetkého od 05.06.2009 neuskutočnil ani iný úkon v konaní, sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne adresoval dňa 25.10.2011 elektronickým podaním predsedníčke Okresného súdu Piešťany sťažnosť označenú „Nekonanie súdu“, v ktorej namietol, že zo strany súdu nie je konané, a požiadal o zjednanie nápravy a pokračovanie v konaní v danej veci.

Na sťažnosť sťažovateľa odpovedala predsedníčka okresného súdu listom pod značkou Spr 650/11 z 24.11.2011...

Doposiaľ, t. j. vyše štyri mesiace od odpovede predsedníčky okresného súdu, vyše tri mesiace po účinnosti preloženia zákonného sudcu na iný súd a bezmála tri roky od podania odporu žalovaných proti platobnému rozkazu, v konaní nebol vytýčený termín pojednávania...»

K jednotlivým kritériám, podľa ktorých sa posudzuje opodstatnenosť sťažnosti, sťažovateľ uviedol:

„Pokiaľ ide o povahu prerokúvanej veci, predmetom konania, v ktorom je sťažovateľ žalobcom, je zaplatenie peňažnej sumy 3.319,39 € z titulu zmluvnej pokuty dojednanej v zmluve o budúcej kúpnej zmluve medzi žalobcom a žalovanými. Spory o zaplatenie peňažných pohľadávok predstavujú najrozsiahlejšiu časť agendy všeobecných súdov,

v predmetnej veci ide navyše o plnenie zo zmluvného vzťahu, ktorého posudzovanie si nevyžaduje ani znalecké dokazovanie, ani iné zložitejšie postupy na zisťovanie skutkového stavu veci. Napokon treba uviesť, že konanie sa doposiaľ nedostalo do takého štádia, v ktorom by súd vykonával dokazovanie či snád' právne posudzoval zistený skutkový stav.

Účastníci konania, a to ani sťažovateľ ako žalobca, ani žalovaní v 1. a 2. rade, nedali svojim správaním príčinu pre prieťahy v konaní...

Postup okresného súdu bol efektívny, kým bola vec vedená v oddelení 7 Ro. Súd uskutočňoval náležité úkony. Po prevedení veci do súdneho oddelenia 3 C síce súd vyzval listom z 05.06.2009 sťažovateľa na vyjadrenie k odporu žalovaných, odvtedy však vo veci nielen vo vzťahu k sťažovateľovi, ale – vychádzajúc z odpovede predsedníčky okresného súdu – ani vo vzťahu k žalovaným neuskutočnil žiaden úkon...

Sťažovateľ sa domnieva, že poskytol okresnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou (napr. I. ÚS 46/2010). Lehotu vyše štyroch mesiacov od odpovede predsedníčky okresného súdu sťažovateľ považuje za primeranú... lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prieťahom v konaní, tým skôr, že úlohou okresného súdu v súčasnom štádiu konania (ktorú nie je schopný splniť už vyše 30 mesiacov) nie je nič iné, než nariadiť pojednávanie. Od účinnosti preloženia doterajšieho zákonného sudcu na iný súd uplynuli tri mesiace a nový zákonný sudca – napriek prísľubu predsedníčky okresného súdu, že na to dohliadne – stále nevytýčil termín pojednávania. Bez pojednávania predmetné konanie nemôže byť v merite veci završené a súdna ochrana poskytnutá či už uplatňovanému nároku sťažovateľa, alebo bránenému právu žalovaných nemôže byť účinná.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo Ing. M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 140/2009 porušené bolo.

II. Okresnému súdu Piešťany sa prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 140/2009 konať bez zbytočných prieťahov.

III. Ing. M. K. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť Ing. M. K. trovy konania v sume 269,60 €... na účet jeho právnej zástupkyne... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na výzvu ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd v zastúpení jeho predsedníčky I. Š., ktorá vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 540/12 doručenom ústavnému súdu 13. septembra 2012 najmä uviedla:

„Z obsahu spisu sp. zn. 3C/140/2009 vyplýva, že na Okresný súd Piešťany bol dňa 12. 02. 2009 doručený návrh navrhovateľa na zaplatenie 3.319,39 eur. Predmetná vec bola zapísaná do registra Ro, po podaní odporu proti platobnému rozkazu následne dňa 28. 4. 2009 bola vec pridelená zákonnému sudcovi JUDr. O. K. Po odchode JUDr. K. na iný súd bola vec v rámci Opatrenia 1SprR/3/2012 z 10.1.2012 pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. V. S. Z obsahu spisu a listinných dôkazov priložených k návrhu vyplýva, že dňa 12.2.2009 bol súdu doručený návrh na zaplatenie 3.319,39 eur z titulu zmluvnej pokuty. Vyššia súdna úradníčka vyzvala advokátku navrhovateľa listom z 5.3.2009... na upresnenie petitu, ktorú výzvu advokátka navrhovateľa prevzala 18.3.2009. Následne dňa 20.3.2009 bol súdu doručený doplnený petit a dňa 23.3.2009 bol vydaný platobný rozkaz č. k. 7Ro/31/2009... Vyššia súdna úradníčka úpravou z 15.4.2009 dala pokyn na vyrubenie súdneho poplatku za odpor. Dňa 23.4.2009 vydala vyššia súdna úradníčka opravné uznesenie č. k. 7Ro/31/2009-30, ktorým opravila poučenie uznesenia č. k. 7Ro/31/2009-27 z 15.4.2009 (ktorým bola uložená povinnosť zaplatiť SP za odpor odporcom). Pre podaný odpor bola vec dňa 28.4.2009 prevedená do registra C, zákonnému sudcovi JUDr. O. K. Zákonný sudca dal 12.5.2009 pokyn na doručenie odporu právnej zástupkyňi navrhovateľa s výzvou na vyjadrenie sa. Výzvu prevzala dňa 10.6.2009 a dňa 29.7.2009 doručila vyjadrenie k odporu... Z obsahu čl. 38 /po otočení listu na druhú stranu/ je zrejmé, že list bol pôvodne opatrený pečiatkou, na ktorej bolo uvedené: došlo:22.nov.2011, vybavil: 25.11.2011. Následne je pečiatka prečiarknutá.

Po preložení sudcu JUDr. K. na iný súd bola vec v rámci Opatrenia 1SprR/3/2012 z 10.01.2012 pridelená náhodným výberom JUDr. V. S., ktorá si spis naštudovala,

oboznámila sa vyjadreniami účastníkov a vytýčila termín pojednávania na 4.9.2012... Vec riadne pojednávala i napriek neprítomnosti odporcov, vypočula svedka.

Nakoľko, podľa jej vyjadrenia, je nevyhnutné vypočúť odporcov, nemohla vec skončiť a odročila pojednávanie na 20.11.2012. Právnej zástupkyňi odporcov uložila povinnosť zabezpečiť osobnú účasť jej mandantov.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde (predsedníčka okresného súdu podaním sp. zn. Spr. 540/12 doručeným ústavnému súdu 13. septembra 2012 a právna zástupkyňa sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 28. augusta 2012) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia označených práv.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 140/2009:

Dňa 12. februára 2009 bol na okresný súd doručený návrh sťažovateľa na vydanie platobného rozkazu podľa § 172 Občianskeho súdneho poriadku na zaplatenie 3 319,39 €. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 Ro 31/2009.

Dňa 23. marca 2009 okresný súd rozhodol platobným rozkazom sp. zn. 7 Ro/31/2009.

Dňa 14. apríla 2009 žalovaní doručili odpor proti platobnému rozkazu.

Dňa 15. apríla 2009 okresný súd uznesením sp. zn. 7 Ro/31/2009 vyzval žalovaných na zaplatenie súdneho poplatku za odpor.

Dňa 23. apríla 2009 okresný súd opravným uznesením sp. zn. 7 Ro 31/2009 opravil – doplnil uznesenie z 15. apríla 2009 o poučenie.

Dňa 24. apríla 2009 žalovaní zaplatili súdny poplatok za odpor.

Dňa 28. apríla 2009 v spise sa nachádza potvrdenie okresného súdu o prevedení veci do oddelenia „Občianskoprávne veci“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 3 C/40/2009 a pridelená sudcovi JUDr. K.

Dňa 5. júna 2009 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa v lehote 15 dní vyjadrili k odporu.

Dňa 29. júla 2009 sa sťažovateľ vyjadril k odporu.

Dňa 28. februára 2011 úprava sudcu kancelárii: predložiť spis VSÚ JUDr. I. V. na vypracovanie skutkového a právneho rozboru veci s návrhom na postup v konaní.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 140/2009 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2

ústavy a práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania dosiaľ nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení neargumentovala prípadnou skutkovou alebo právnou zložitou veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne

zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. V počiatočnom štádiu konania ho okresný súd musel vyzývať na úpravu petitu návrhu, celý úkon – výzva aj oprava petitu – sa uskutočnila v rýchлом časovom slede a negatívne neovplyvnila priebeh konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že okresný súd bol v danej veci absolútne nečinný 39 mesiacov (v období od júla 2009 do decembra 2009, od januára 2010 do decembra 2010, od januára 2011 do decembra 2011 a od januára 2012 do októbra 2012).

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas viac ako troch rokov nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy. Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné priet'ahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania sťažovateľa, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľ navrhol priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, a to vo výške 1 000 €, tak ako to navrhoval sťažovateľ.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie ústavnej sťažnosti). Za dva úkony vykonané v roku 2012 patrí odmena v sume dvakrát po 127,17 € a režijný paušál dvakrát po 7,63 €. Trovy právneho zastúpenia pre sťažovateľa predstavujú sumu 269,60 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd preto o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2012